

שיחות הר"ן ק"ל

בגילוי, הוא בחי' הבן חכם שצריך לעסוק ביחודים הפנימים להמשיך כל השפע לעולם.

ובמנו ששה רביה"ק שפעם הלך אחד ביער ופגע בו דוב גדול וביקש להרגו, ולא היה בידו מאומה כי אם מקל קטן, והכה זה הדוב במקלו, ותיכף ומיד נפל הדוב ומת. ודימה בנפשו שהוא זה שהרג את הדוב, ולא ידע שעל האילן שמעליו ישב אחד עם קנה שריפה והוא זה שירה בדוב להרגו. כן הדבר הזה שהצדיק הפשוט עוסק לעשות פעולות דקדושה, ונראה בעולם כאילו שהוא עושה מופתים גדולים בשמים ובארץ, ובאמת הצדיק הגדול במעלה הוא זה שעוסק בשורש להמתיק הדין.

ובנודע המעשה מהחפץ חיים שפ"א בא אליו יהודי שלא זכה להפקד בזש"ק וברכו הח"ח, ושלחו לצדיק שבמקום פלוני שיבקש ממנו ברכה, ואכן הלך כפקודתו ונושע כבן זכר. אחר שעברו כמה שנים ולא נולדו לו עוד בנים ובנות, ביקש להוושע עוד בזש"ק. קם ונסע לח"ח שנית לבקש על עוד בנים, ענה לו הח"ח לא אוכל לעזור לך. כי בפעם הקודמת כשבאת אלי, ושלחתך לרב פלוני, ישבתי אח"כ שלושים יום בתענית שתתקבל הברכה, ועי"ז זכית לבן זכר. אבל עכשיו בזקנותי אין לי כח להתענות ל' יום.

שמעתי בשמו, לענין המפורסמים בעלי מופת סיפר מעשה, שמלך אחד היו לו שני בנים אחד היה חכם ואחד שוטה ועשה את השוטה ממונה על האוצרות ולהחכם לא היה שום התמנות, רק ישב אצל המלך תמיד והיה קשה להעולם מאד שזה שאינו חכם יש לו כל ההתמנות והכל באים ונכנסים אצלו להכנים או להוציא מן האוצרות, וזה החכם אין לו שום התמנות כלל והשיב להם המלך: וכי זה הוא מעלה מה שהוא לוקח אוצרות מוכנים ומחלקם להעולם?! כי זה החכם יושב אצלי וחושב מחשבות ובא על עצות חדשות שאיני יכול לבוא עליהם, ועל ידי אלו העצות אני כובש מדינות שלא הייתי יודע מהם כלל אשר מאלו המדינות נמשכים ובאים כל האוצרות שלי אבל זה הממונה לוקח אוצרות מוכנים ומחלקם להעולם על כן בודאי גדלה ושגבה מאד מעלת החכם על הממונה אע"פ שנראה שאין לו שום התמנות כי ממנו נמשכים כל האוצרות כנ"ל.

יש שרואים הרבה מופתים אצל הצדיקים הפשוטים, ואצל הצדיקים הגדולים האמיתיים אין אצלם מופתים כ"כ. ויש בזה סוד גדול, כי הצדיק הפשוט הוא בחי' הבן הפשוט הממונה על האוצרות. משא"כ הצדיק הגדול שאינו עוסק כ"כ במופתים

הרי שלפעמים הצדיק מסתיר כאילו צדיק אחר פועל הישועה. וזה הסוד שהצדיק צריך להסתיר פעולתו. כמובא בלקו"מ סי' פ"ח על הפסוק 'המכסה שמים בעבים המכין לארץ מטר' (תהלים קמ"ז) וזל"ה ק: "הנה ידוע, כי ההשפעות והברכות אי אפשר להם לבוא לעולם אלא על ידי הצדיק כי הצדיק יש לו ידים במה לקבלם, דהיינו אהבה ויראה, כי הם הידים לקבל בהם כל ההשפעות וכל הברכות, וצריך הצדיק כזה לגנוז האהבה והיראה, כדי שלא יקטרגו המקטרגים עליו, ויגזלו ממנו ההשפעות וזהו המכסה שמים בעבים, הינו אש ומים היינו כשהצדיק יכול לכסות שמים, היינו אש ומים, הינו האהבה והיראה שלו אזי, המכין לארץ מטר, היינו שיכול להמשיך כל הברכות, שהם בחינת מטר: אך כשהצדיק הוא מפורסם גדול, אזי המקטרגים יודעים ומשגיחים עליו היטב, ואינם מניחים לו להוריד השפע והקדוש ברוך הוא נותן בלב צדיק אחר להחזיק עליו במחלקת כדי לכסותו, ושיוכל להוריד השפע וזהו 'מחלקת שהוא לשם שמים' (אבות פ"ה) היינו לשם צדיק, שהוא מכונה בשם שמים, מחמת שיש לו אהבה ויראה היינו לשם שמים, האהבה ויראה".

הרי שאסור שהצדיק יתנהג בגילוי גדול, ואכן באמת כל הצדיקים הסתירו את עצמם, כל אחד לפי דרכו. הרבי מלובלין ברוח הקודש, היהודי הקדוש בפלפולים. כל מיני כיסויים והסתרות כדי שלא יראו את פנימיות היראה ואהבה שלו, שיהא גנוז עצם היחוד העליון שהצדיק נמצא בו, שממנו בא כל השפע לעולם.

וכן כל יהודי צריך לדעת זאת, ככתוב בדברי האריז"ל, על הפסוק 'הנסתרות לה' אלקינו', הוא בחי' י"ה, סוד יראה ואהבה שהם הנסתרות. אבל הנגלות הם סוד ו"ה שהוא תורה ותפילה. כי עצם התורה ותפילה צ"ל בגילוי כדי שיראו בני אדם שהוא לומד ומתפלל, כי בלעדי זה לא ילמדו ולא יתפללו, לכן חייבים להראות זאת. (הגם שיש צדיקים שהסתירו גם זאת) אבל היראה ואהבה הוא בחי' נסתרות, אין אחד שיודע בעולם יראה ואהבה שיש לאדם בלבד, רק השי"ת לבדו. כי זה צריך להיות בלתי לה' לבדו.

וכן כל הידור שהאדם מהדר או עושה לפנים משורת הדין, הוא נכלל בענין היראה ואהבה שאסור לפרסמו, רק לכסותו באופן שיהיה בלתי לה' לבדו. כל מה שעושה דבר שאין העולם נוהג כן, הוא כלול בנסתרות, שהוא הקשר הפנימי שיש לו עם השי"ת, והשי"ת אוהב מאד שהאדם יסתיר זאת.

ובנועם אלימלך מוסיף שאין צריך רק להסתיר זאת מפני אנשים אחרים, אלא גם להסתיר זאת מעצמו בעצמו, היינו לא לחשוב על דרגותיו שזכה ולא לעשות מזה מציאות כלל. כי מכל ישות יש אחיזה לסמ"א, ויניקת עין הדעת טוב ורע.

ובדגל מחנה אפרים מביא בשם הבעש"ט שהסימן של עובד ה' באמת הוא שאינו זוכר את מעשיו הטובים. כמובא בזה"ק שיראה ואהבה הם בחי' גדפין שמעלים התורה ותפילה למעלה. ואם האדם זוכר מעשיו הטובים, הרי שלא

שהשי"ת מנחיג את הכל, וזה עיקר תיקון החטא.

ובעבודת ישראל מביא בשם הבעש"ט בעומק יותר, סוד נעלם מאד, שרק צדיקי אמת מבינים זה הסוד. שהצדיק האמת זוכה שעיקר הבחירה שלו היא לבחור בידיעה. הגם שבדאי למעשה יש בחירה, אלא שהבחירה היא בעצמה לבחור בידיעה. כי הצדיק חי בכל רגע ורגע בסוד הידיעה שהכל אלקות והכל מלמעלה, אע"פ שבדאי עוסק גם ביחודא תתאה שהו"ע הבחירה. מ"מ אחר שהצדיק כופר בכל ע"ז שבעולם ואין אצלו שום ישות, אצלו עיקר הבחירה הוא לבחור באור היחוד והידיעה.

כי כל ו"ק (ו' קצוות שהם ו' ספירות תחתונות) נקרא יחודא תתאה, וכל ג"ר (ג' ראשונות) נקרא יחודא עילאה. וכן הוא בכל סדר המדרגות, מה שנקרא בעולם הזה ג"ר, הוא ו"ק כלפי העולם היותר עליון. ומה שנקרא אצלינו יחודא עילאה נקרא אצל הצדיק יחודא תתאה. עד שיתגלה בעולם הסוד של ככ"ה, שהוא כתר כל הכתרים, שהוא השגת הצדיקים שהבחירה שלהם הוא כתר כל הכתרים, היינו שהבחירה היא לבחור בידיעה, והג"ר הוא עצם הידיעה. היינו שהו"ק בוחר להדבק בג"ר. והוא ע"י שמבטל כל ישותו ומציאותו בהאי עלמא. ובזה נזכה תיכף ומיד בביאת משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

נתעלו המעשים למעלה, כי אוהו בהם למטה. ובזה יכנס לבושה גדולה, כי אם נכנס בלבו איזה התפארות ממעשה שהוא עושה, סימן שאותה המעשה לא פרחא לעילא. והראיה שהוא זוכר המעשה, ונכנס בלבו התפארות מזה.

ולכן הצדיקים האמיתיים עובדים אותו ית' בדרך שעוד לא התחילו בעבודת ה' מימיהם. אשרי חלקם. וכל אחד צריך להשתדל לחיות בבחי' הצנע לכת עם ה' אלקיך, להצניע מאנשים העבודה הפנימית שלו, ולעבוד את ה' רק לשם יחוד קוב"ה ושכינתיה.

וזהו סוד שם הקדוש ככ"ה, ר"ת כ'תר כ'ל ה'כתרים כמ"ש הבעש"ט, שהוא הארת מרדכי היהודי הכופר בכל ע"ז שבעולם, ואין לו שום רצון עצמי רק לעבוד את ה'. והוא ע"י האמונה וההתדבקות באור הידיעה. כי כמו שבדאי יש בחירה בעולם, וזה עיקר תכלית האדם בעולם וכמ"ש בתורה ובחרת בחיים, וכל מה שנעשה בעולם הכל תלוי רק לפי מעשי האדם, שצריך לבחור מרצונו בטוב. אבל מאידך יש ידיעת ה' שהכל מאיתו ית"ש גם כל פעולות האדם ותחבולותיו. וא"כ היתכן ששניהם אמת. והרמב"ם כותב שצריך להאמין ששניהם אמת אפי' בלי הבנה. ומוהרנ"ת מבאר שלפני הפעולה יאמין בבחירה, ולאחר הפעולה יאמין בידיעה. אחר ששב בתשובה יתבונן בסוד הידיעה

